

Direcció, administració, publicitat i vendes:

Octubre Centre de Cultura Contemporània.
Carrer de Sant Ferran, 12. 46001 València.
Telèfon: 963 535 100. Fax: 963 155 165.

Redacció de Barcelona: Rambla de Catalunya, 121,
1-2, esc. esquerra. 08008-Barcelona.
Telèfon: 932 384 262. Fax: 932 384 263.

Redacció de Palma: Carrer de l'Almudaina, 8 entresòl-
dreta. 07001-Palma.
Telèfon i Fax: 971 720 763.

Web: <http://www.eltemps.cat>

Correu electrònic: eltemps@eltemps.cat

Subscripcions: 902 131 025.

L'atenció als subscriptors serà de 9:00 a 14:00 hores.
subscripcions@eltemps.cat

Edita: Edicions del País Valencià, SA.

President del consell d'administració: Eliseu Climent.

Director general: Vicent Sanchis.

Director de continguts: Àlex Milian.

Coordinadora: Sumpci Palau.

Redacció de València: Xavier Aliaga, Víctor Maceda
i Violeta Tena.

Redacció de Barcelona: Gemma Aguilera i Àlex
Milian.

Redacció de Palma: Miquel Payeras.

Producció: Ana Vanesa Prieto (*maquetació i gràfics*).

Rúbriques: Sebastià Alzamora, Oriol Amat, Joan-Anton
Benach, Xavier Bru de Sala, Toni Canyis, Muriel Casals,
Salvador Cot, Martí Domínguez, Jaume Fàbrega, Llibert
Ferri, Josep Gifreu, Àlex Gorina, Alfons Llorenç, Glòria
Marcos, Ricard Mas, Andreu Mas-Colell, Joan F. Mira,
Joan Nebot, Marta Pessarrodona, Josep Ramoneda,
Ferran Sàez Mateu, Josep Maria Terricabras, Ramon
Tremosa, Vicenç Villatoro, Xavier Vinader.

Col·laboradors: Albert Aguilera, Laura de Andrés,
Anna Ballbona, Marina Espasa, David Garrido, Ricard
González, Joan Antoni Guerrero, Rosanna Melià, Pelai
Pagès, Óscar Palau, Cèsar Palazuelos, Juli Peretó, Josep
Piera, Carles Pont, Montserrat Serra, Lluç Soler, Nicolàs
Tomàs, Àlvar Valls, Sergi Vicente.

Traductors: Paula Arnas, Arnau Figueras.

Col·laboradors gràfics: Agència Efe, Fer, Salvador
Llosà, Toni Payà, Jordi Play i Prats i Camps.

Disseny: Ana Vanesa Prieto.

Disseny de la capçalera: Enric Satué.

Disseny de la portada: Toni Payà.

Publicitat i promoció: Salva Martínez (València).

Tel.: 963 535 100. Gemma Garrido i Zaida Torregrosa
(Barcelona). Tel.: 932 384 262.

Nous projectes: Zaida Torregrosa.

Subscripcions: Sumpci Palau.

Administració: Pilar Martí i Quica Sena.

Fotomecànica i impressió: Rotimpres.

Aiguaviva (Gironès).

Dipòsit legal: V-853-1984.

Amb el suport:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Secretaria de Comunicació

Cap part d'aquesta publicació no pot ser reproduïda per cap mitjà:
mecànic, fotoquímica, electroòptica, magnètica, de fotocòpia, ni de cap
altra mena, sense permís de l'editor.

L'emigració subtil

En un dels seus contes Pere Calders es referia a una “invasió subtil” que ocupava l'espai i no es feia notar. No es pot parlar d’“invasió”, però sí d’immigració, sense la retòrica habitual que practica la correcció política, per referir-se a les onades de valencians que al final del segle XIX, a començament del XX, durant els anys 60 i 70 del mateix segle i des de començaments del XXI ha anat arribant a Catalunya. Una emigració “subtil” perquè pràcticament ha passat desapercebuda. Ningú se n’ha d’estranyar. La majoria dels valencians, els provinents de les comarques catalanoparlants, quan arriben a Catalunya es dilueixen fàcilment en el teixit social des del primer moment. Parlen català, comparteixen una mateixa cultura i s’hi senten “com a casa”. Alguns d’ells, amb noms propis que van des de Miquel Duran i Tortajada fins a Carles Solà o Isabel-Clara Simó, a més, s’integren amb decisió i veu pròpia en el catalanisme polític. Un “catalanisme” diferent, el d’aquests valencians, perquè es planteja, abans i després de Joan Fuster, desbordant les fronteres administratives del Principat estricte.

Hi ha més raons que poden justificar l’oblit sistemàtic. Els valencians, al contrari d’altres onades immigratòries de dins i fora de l’Estat, no s’han agrupat en barris ni poblacions. Tampoc s’han organitzat en entitats de reivindicació o nostàlgia dels orígens. Potser no n’han sentit la necessitat. Però també és cert que, sobretot des dels anys setanta, ningú tampoc hi ha ajudat. Ben al contrari, des de la Generalitat Valenciana sempre s’ha volgut traure importància a aquesta afluència massiva. Joan Lerma va obviar totes les relacions amb Catalunya. La qüestió li resultava incòmoda. Tan incòmoda com reconèixer la mateixa unitat de la llengua. La política del Partit Popular ha extremat les reticències fins a convertir-les en hostilitats. Tots els Governos del PP han menystingut o amagat les coincidències entre valencians i catalans. També les migratòries. Eduardo Zapalana, Francisco Camps o Alberto Fabra han actuat com si al nord no hi haguera res. O han atiat l’anticatalanisme més estúpid. Aquell que ara mateix és contrari als interessos empresarials i comercials de valencians i catalans.

No és només que ningú parles de l’aportació migratòria valenciana a Catalunya, és que ningú vol referir-se a l’intercanvi comercial entre els dos territoris. És que molts volen construir murs d’indiferència o de reticència per separar-los. Des de l’Estat –només cal fer una ullada a les connexions viàries entre el País Valencià i Catalunya– i des de les seues delegacions valencianes. Per això és tan important reivindicar la realitat.

Als nostres lectors

Valencians d'origen

Cent mil valencians van emigrar a Catalunya a final del segle XIX. Van constituir l’onada immigratòria més important del moment. L’aportació demogràfica ha continuat i ara els valencians són el contingent immigratori més important a Catalunya de població procedent de dins l’Estat. No és estrany, doncs, trobar orígens valencians en moltíssims catalans. En tenen Ernest Maragall, Quim Monzó, Josep Rull, Empar Moliner, Pere Gimferrer, Andreu Mas-Colell o Ferran Mascarell.

Aquesta setmana Àlex Milian explica el contingut de l’informe *Un segle de migracions valencianes a Catalunya*, que han elaborat Andreu Domingo i Kenneth Pitarch. I parla amb personalitats de la vida pública, política o cultural, que tenen orígens immediats al sud del riu de la Sénia.